

Liselotte Hedetoft Madsen

**BESKATNING
VED DELTAGELSE I
PERSONSELSKABER**

HAVEMAN
Advokataktieselsk

Beskatning ved deltagelse i personselskaber
1. udgave, 1. oplag

© 2003 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Omslaget er tilrettelagt af Morten Højmark
Tryk: Narayana Press, Gylling
Indbinding: Damm's Bogbinderi, Randers

Printed in Denmark 2003
ISBN 87-574-0598-0

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Lyngbyvej 17
Postboks 2702
2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55
e-mail: fl@djoef.dk
Homepage: www.djoef-forlag.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	vii
Kapitel 1. Afhandlingens emne, metode og systematik	1
1.1. Afhandlingens emne	1
1.2. Begreber og terminologi	2
1.3. Problemformulering, formål, afgrænsning	3
1.3.1. Problemformulering og formål med afhandlingen	3
1.3.2. Afgrænsning af emnet	5
1.4. Afhandlingens metode, herunder om brug af fremmed ret.....	6
1.4.1. Metode.....	6
1.4.2. Administrativ praksis som retskilde	6
1.4.3. Fremmed ret.....	9
1.4.3.1. Sverige	10
1.4.3.2. Norge.....	12
1.5. Plan for fremstillingen	13
Kapitel 2. Personselskabernes selskabsretlige karakteristika	15
2.1. Præsentation af kapitlet	15
2.2. Personselskab kontra kapital selskab.....	15
2.3. Generelt om personselskaber	17
2.3.1. Retssubjektivitet	19
2.4. Specielt om interessentskaber.....	21
2.4.1. Hæftelse over for kreditorer	22
2.4.2. Særkreditorer og selskabskreditorer	23
2.4.3. Beslutningskompetence	25
2.4.4. Udtræden/Overdragelse	26
2.5. Specielt om kommanditselskaber	28
2.5.1. Hæftelse overfor kreditorer	30

2.5.2. Særkreditorer og selskabskreditorer	31
2.5.3. Beslutningskompetence	31
2.5.4. Udtræden/Overdragelse	33
2.6. Partnerselskab	34
2.7. Partrederi	36
Kapitel 3. Personsselskabsdeltagelse – personsselskab	39
3.1. Præsentation af kapitlet	39
3.2. Kort om selskabsretlige krav til selskabsdeltagelse.....	41
3.2.1. Selskabsretlige krav til komplementarer	42
3.3. Skatteretlige krav til personsselskabsdeltagelse.....	45
3.3.1. Medejendomsretten som et krav for selskabsdeltagelse.	47
3.3.2. Rækkevidden af TfS 1990.21 H	53
3.3.3. Administrativ praksis efter TfS 1990.21 H	56
3.3.3.1. Konsekvensen af skattemyndighedernes praksis	57
3.3.4. Andre kriterier ved vurdering af om der foreligger	
selskabsdeltagelse.....	59
3.3.4.1. Parternes aftale.....	60
3.3.4.2. Deltagelse i overskud.....	63
3.3.4.3. Deltagelse i underskud.....	64
3.3.4.4. Deltagelse i likvidationsprovenu.....	65
3.3.4.5. Medbestemmelsesret og kontrolret	65
3.3.4.6. Orientering af medkontrahenter og kreditorer .	66
3.3.4.7. Tilbagetrædelseserklæring	66
3.4. Personsselskab eller selvstændigt skattesubjekt?	67
3.4.1. SEL § 1 stk. 1 nr. 2 og SEL § 1 stk.1 nr. 6.....	68
3.4.2. Generelle hæftelsesbegrænsninger	70
3.4.2.1. Anpartsprojekterne ved Landsskatteretten.....	72
3.4.3. Specifikke hæftelsesbegrænsninger.....	75
3.4.4. Anpartsprojekterne ved domstolene	76
3.4.5. Specielt om interessentskaber.....	83
3.5. Opsummering	87

Kapitel 4. Transparensprincippet.....	91
4.1. Præsentation af kapitlet	91
4.2. Total transparens kontra begrænset transparens	91
4.2.1. Transparensprincippet i dansk skatteret	93
4.2.2. Transparensprincippet i fremmed ret.....	96
4.2.2.1. Norsk ret.....	96
4.2.2.2. Svensk ret.....	97
Kapitel 5. Ændringer i ejerbrøken	99
5.1. Præsentation af kapitlet	99
5.2. Begrebet ideel andel/ejerbrøk	99
5.2.1. Begrebet ideel andel/ejerbrøk i selskabsretten	100
5.2.2. Begrebet ideel andel/ejerbrøk i skatteretten	102
5.2.2.1. Fastlæggelse af ideel andel som bruttoandel –	
historik	102
5.3. Definition af »ændring i ejerbrøken«	107
5.4. Skattemæssige konsekvenser ved ændring i ejerbrøken.....	108
5.4.1. Praksis vedrørende delsalg og delkøb	110
5.4.2. Delsalgs-/delkøbskonstruktionen tidligere	
omtvistet i teorien	112
5.5. Delsalgs-/delkøbskonstruktionens betydning for deltagernes	
afskrivninger.....	114
5.5.1. Afskrivningsloven – virksomhedsophør?.....	115
5.5.1.1. Ordlyden af og forarbejderne	
til Afskrivningslovens § 5 og § 9.....	117
5.5.1.2. Deltagelse i ét eller flere personsselskaber.....	120
5.5.1.3. Passiv deltagelse i flere personsselskaber	
samtidigt.....	120
5.5.1.3.1. Anpartsindgrebet i 1989	124
5.5.1.4. Aktiv deltagelse i flere personsselskaber	
samtidigt.....	125
5.5.1.5. Samtidig aktiv og passiv deltager i flere	
personsselskaber	127

5.5.1.6.	Fremmed ret	130
5.5.1.7.	Sammenfatning	131
5.5.2.	Ændringer i ejerbrøken som virksomhedsophør efter AFL § 9	133
5.5.2.1.	Optagelse af kompagnon.....	133
5.5.2.1.1.	Konsekvensen af Skatteministerens udtalelse i RR 1966, SM 32	140
5.5.2.2.	Stiftelse af et personselskab/optagelse af ny deltager i eksisterende personselskab	141
5.5.2.3.	Deltager afstår afskrivningsberettiget driftsmiddel til personselskabet	142
5.5.2.4.	Personselskabet afstår aktiv til en deltager	146
5.5.2.5.	Aktiver udloddes til alle deltagere	147
5.5.2.6.	Udtræden.....	148
5.5.2.6.1.	En deltager udtræder ved tilbagesalg til de øvrige deltagere	150
5.5.2.6.2.	En deltager udtræder ved salg til ny deltager	153
5.5.2.7.	Personselskabet opløses	153
5.6.	Opsummering	154
5.6.1.	Fremmed ret – perspektivering.....	156
Kapitel 6. Deltagernes fordeling af overskud og underskud		159
6.1.	Præsentation af kapitlet	159
6.2.	Fordelingsbrøk.....	160
6.3.	Hvilke typer af aftaler om fordeling af overskud og underskud accepteres i skatteretlig teori og praksis	163
6.3.1.	Skatteretlig teori vedrørende fordeling af overskud og underskud	164
6.3.2.	Praksis vedrørende fordeling af overskud og underskud	167
6.3.3.	Ændring af fordelingsbrøken.....	169

6.3.4.	Fordelingsbrøk mellem deltagere med interessefællesskab	172
6.3.4.1.	Generel interessefællesskab	173
6.3.4.1.1.	Fordelingsbrøk mellem ægtefæller.	174
6.3.4.1.2.	Fordelingsbrøk mellem forældre og børn.....	182
6.3.4.1.3.	Fordelingsbrøk ved anden generel interessefællesskab	188
6.3.4.2.	Konkret interessefællesskab.....	192
6.3.5.	Ændring af fordelingsbrøk mellem interesseforbundne parter	193
6.4.	Opsummering	194
Kapitel 7. Særskilte vederlag.....		197
7.1.	Præsentation af kapitlet	197
7.2.	Skattemæssig behandling af særskilte vederlag	198
7.3.	Praksis vedrørende renter fra deltagers lån til personselskab	202
7.3.1.	Vurdering af praksis vedrørende renter fra deltagers lån til personselskab.....	203
7.3.2.	Fremmed ret om særskilte vederlag.....	204
7.4.	Forrentning af deltagernes kapitalindestående ikke et særskilt vederlag	206
7.5.	Løn til deltager – ikke et særskilt vederlag.....	210
7.5.1.	Fremmed ret om arbejdsgodtgørelse til deltagere	212
7.6.	Deltagere som lønmodtagere?	214
7.6.1.	Afgrænsning af selvstændigt erhvervsdrivende overfor lønmodtagere	218
7.7.	Kan deltagere aldrig modtage løn fra personselskabet?	221
7.7.1.	Bagatelgrænse i Sømandsfradragloven.....	224
7.7.2.	Bagatelgrænse for deltagers lønudbetalinger?.....	227

7.8. Forrentning af kapitalindestående og arbejdsgodtgørelse ved underskud i personselskabet	229
7.8.1. Praksis for hvorledes arbejdsgodtgørelse og forrentning af kapitalindestående behandles ved underskud	231
7.8.1.1. U 1983.1108 Ø	231
7.8.1.2. U 1983.1111 Ø	233
7.8.1.3. Hvad kan udledes af disse domme?	239
7.9. Rammer for overskuds- og underskudsfordelingen	240
7.10. Opsummering	242
Kapitel 8. Fradrag for tab som følge af andre deltageres handlinger	245
8.1. Præsentation af kapitlet	245
8.2. Hjemmel til tabsfradrag som følge af solidarisk hæftelse	246
8.2.1. Tab som følge af meddeltagers erstatningspådragende adfærd	247
8.2.2. Tab som følge af at udtræden af personselskab ikke er offentliggjort	254
8.3. Hjemmel for fradrag for tab som følge af et uerholdelig regreskrav	255
8.3.1. Afgrænsning af fradragsberettiget driftstab over for andre ikke fradragsberettigede tab	257
8.3.2. Tab som følge af meddeltagers uberettigede hævninger	261
8.3.3. Betingelse om retlig forpligtelse	266
8.3.3.1. Er aftalt solidarisk hæftelse tilstrækkeligt?	267
8.3.3.2. Kautionsstab	274
8.3.4. Betingelse om uerholdeligt regreskrav	276
8.4. Opsummering	278
Kapitel 9. Næring – afsmitning i personselskabsforhold?	281
9.1. Præsentation af kapitlet	281
9.2. Lovregler der vedrører næring	282

9.3. Hvordan afgrænses næringsindkomst fra anden indkomst?	284
9.3.1. Deltagerens egne forhold	287
9.3.1.1. Personselskabets formål og aktivitet	288
9.4. Kan der ske afsmitning fra personselskab eller andre deltagere?	293
9.4.1. Personselskabets afsmitning på deltagerens andre avancer	293
9.4.2. Afsmitning pga. andre deltageres forhold	295
9.5. Opsummering	302
Kapitel 10. Sammenfatning	305
10.1. Indledning	305
10.2. Personselskabernes selskabsretlige karakteristika	305
10.3. Personselskabsdeltagelse – personselskab	306
10.4. Ændringer i ejerbrøken	308
10.5. Fordeling af overskud og underskud	309
10.6. Særskilte vederlag	310
10.7. Fradrag for tab som følge af andre deltageres handlinger	311
10.8. Næring – afsmitning i personselskabsforhold?	312
English Summary	315
Forkortelser	323
Litteratur	325
Doms- og afgørelsesregister	331
Stikordsregister	333

Forord

Denne bog er baseret på min ph.d.-afhandling, som blev indleveret til bedømmelse ved Handelshøjskolen i Århus, december 2002. Ved forsvar den 8. maj 2003 erhvervede jeg ph.d.-graden på baggrund af afhandlingen. Bogen er alene revideret i mindre omfang og søgt opdateret frem til maj 2003.

Professor, dr. jur. Niels Winther-Sørensen har som vejleder for mig udvist stor imødekommenhed og engagement. Herfor skylder jeg ham stor tak. Også andre personer har haft stor betydning for mit arbejde med afhandlingen. Mine kollegaer på Handelshøjskolen, hvor især professor Aage Michelsen, professor Mette Neville, og lektor Jane Bolander har givet mig modspil og konstruktiv kritik undervejs i processen. Lektor Mats Tjernberg, Lunds Universitet tog gæstfrit imod mig under mit ophold på Lunds Universitet i vinteren 2002, og Jesper Barenfeld, Jönköping International Business School, har været til stor hjælp ved tilegnelsen af svensk ret. Sekretær Charlotte Bach Larsen har med stor ihærdighed læst korrektur på afhandlingen, og sekretær Mona Nørgaard har ydet en stor arbejdsindsats med opsætning af manuskriptet til denne bog. Tak til jer alle.

Sidst og allermest tak til Anders, som har givet mig kærlig opbakning og vist stor forståelse og til Emil, som altid sørger for, at jeg ikke glemmer, at der er andet i livet end skatteret!

Risskov, juni 2003

Uislotte Hedetoft Madsen

Personelselskaber er ikke skatteretligt særskilt lovregulerede. De særlige problemstillinger, der opstår for deltagere i personelselskaber, er primært udviklet gennem administrativ praksis, hvoraf en væsentlig del er af ældre dato. Det medfører, at retsstillingen vedrørende indkomstopgørelsen for deltagere i personelselskaber på mange områder enten er uafklaret eller genstand for megen tvivl.

Bogen sætter fokus på de skatteretlige problemstillinger, der knytter sig til deltagelse i et personelselskab. Indledningsvis behandles nogle helt centrale kvalifikationsproblemer, f.eks. spørgsmålet om, hvornår en indskyder kan kvalificeres som selskabsdeltager, samt afgrænsningen mellem personelselskaber og selvstændige skattesubjekter. Herudover behandles bl.a. de skattemæssige konsekvenser af ændringer i deltagernes ejerbrøk, deltagernes fordeling af overskud og underskud, herunder den skattemæssige behandling af særskilte vederlag fra personelselskabet til den enkelte deltager. Endeligt omhandler bogen spørgsmål om fradrag for tab som følge af andre deltageres handlinger og afsmitning.

Hovedvægten i bogen er lagt på dansk ret, og svensk og norsk ret inddrages til belysning af de danske problemstillinger.

Bogen er relevant for alle, der arbejder med personelselskaber, f.eks. revisorer, advokater, dommere m.v.

Bogen er forfatterens ph.d.-afhandling.

Liselotte Hedetoft Madsen, cand.merc.jur. fra 1995, er ansat som adjunkt ved Juridisk Institut, Handelshøjskolen i Århus. Forfatteren har tidligere arbejdet som skattekonsulent ved Price Waterhouse og KPMG.

